



**Formål:** At lære eleverne, at Jordens ressourcer ikke er udtømmelige, at bæredygtigt forbrug forudsætter genbrug og genanvendelse. Desuden at reflektere over og afprøve konkret genbrug/genanvendelse.

# Affald: Genbrug og genanvendelse



**INTRODUKTION:** I dette opgaveark får du tre opgaver, hvor eleverne dels reflekterer over begreberne genanvendelse og genbrug, dels selv prøver at lave et nyt produkt – et stykke legetøj – med genbrugs-materialer.

Undervejs kan I berøre spørgsmål som:

Hvor kommer materialerne fra? Hvilke egenskaber har materialerne? Hvad sker der efter endt brug? Hvilke handlemuligheder har vi som forbrugere (i indkøbs, brugs- og affaldsfasen)? Opgaven understøtter FN's verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion.

### INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

- Eleverne skal lære, at vi skal værne om Jordens ressourcer, og at vores handlinger som forbrugere har betydning.

### INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

- Eleverne kan med egne ord beskrive, hvad der sker med forskellige typer affald efter endt forbrug.
- Eleverne kan med egne ord give eksempler på, hvilke handlemuligheder vi som forbrugere har i indkøbs-, brugs- og affaldsfasen, der kan være med til at fremme bæredygtighed.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
<b>NATUR/TEKNOLOGI EFTER 2. KLASSE</b>		
<b>Perspektivering</b>	Eleven kan genkende natur og teknologi i sin hverdag	<b>Teknologi og ressourcer 1-2:</b> Eleven kan fortælle om ressourcer fra hverdagen / Eleven har viden om ressourcer fra hverdagen
<b>NATUR/TEKNOLOGI EFTER 4. KLASSE</b>		
<b>Perspektivering</b>	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster	<b>Teknologi og ressourcer 1:</b> Eleven kan beskrive en proces fra ressource til færdigt produkt og fra produkt til ressource / Eleven har viden om enkle produktionskæder
<b>Undersøgelse</b>	Eleven kan gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger	<b>Teknologi og ressourcer 1:</b> Eleven kan identificere stoffer og materialer i produkter fra hverdagen / Eleven har viden om materialer og stoffer i produkter

## Sådan gør I:

### BAGGRUND TIL KLASSESAMTALE:

Om vores mængder af affald:

Danskerne smider meget mere affald ud, end menneskene gør i Burkina Faso. Hver eneste dansker smider mellem 2 og 3 ton affald ud om året. Det er 8 gange så meget, som et menneske i Afrika smider ud.



## Spørg f.eks. om:

- Hvorfor er det sådan?
- Kan vi gøre noget for at smide mindre væk?
- Hvad gør I for eksempel med legetøj, som I ikke gider at lege med mere?

## OM GENBRUG OG GENANVENDELSE:

Tal også med eleverne om, at man er bæredygtig, når man skaber mindst muligt affald. Derfor skal vi genbruge og genanvende så meget som muligt vores affald. Her kan du forklare, hvad forskellen er på at genbruge og genanvende:

- **Genbrug** betyder, at man bruger en ting igen uden at lave den om til noget andet. F.eks. genbruger man sodavandsflasker, når man vasker dem og fylder dem med ny sodavand.
- **Genanvende** betyder, at man bruger det materiale, som tingen er lavet af, til at lave noget andet. Fx genanvender man, hvis man smelter vandflasker af plastik om til fleece og syr trøjer af det.

## Spørg f.eks. om:

- Genbruger eller genanvender vi affald her i klassen/på skolen (f.eks. papir)?
- Hvad gør I ved jeres affald derhjemme?
- Hvad kan man genbruge (møbler, cykler, tøj, mobiltelefoner mv.)?
- Hvad kan man genanvende (papir, metaldåser, plast, dele fra elektronik mv.)?

Brug evt. det medfølgende elevark til at sætte begreberne genbrug/genanvendelse ind i en kontekst, som eleverne kender hjemmefra.

## Opgave 1:

### Lav legetøj eller et andet nyt produkt af genbrugsmaterialer

#### INTRODUKTION:

De fattigste familier i Burkina Faso har ikke råd til legetøj, så børnene må selv være opfindsomme. De laver for eksempel biler af mælkekartoner, ståltråd og kapsler. De laver drager af pinde og plast. De laver også dukker og bolde af stofrester, knapper og perler. På markedet man også finde tasker og smykker, der lavet af stof- og læderrester.

Forud for denne opgave kan du have bedt eleverne om at tage ting med hjemmefra, som alligevel skulle smides ud. Det kan være stofrester, papkasser eller andre materialer, som kan bruges til at kombinere på nye måde.

#### IDÉFASE:

Lad nu eleverne komme med ideer til nye produkter lavet af genbrugsmaterialer. Hvis de for eksempel vil lave en fodbold, så skal de gøre sig disse overvejelser:

- Hvordan kan vi lave genbrugsbolde?
- Hvad vil være godt som fyld i bolden?
- Hvad duer ikke som fyld i bolden?
- Hvilke lege er vores genbrugsbold god til?
- Hvilke lege duer vores genbrugsbold ikke til?

#### UDFØRELSE:

Lad eleverne hver – eller gruppevis – udvælge en af ideerne og lad dem lave produktet. Afslut evt. med at lave en udstilling, hvor eleverne præsenterer deres genbrugsprodukter.



## Opgave:

*Elevark*

### Hvordan kan I bruge jeres eget affald?

En måde at være bæredygtig på er at skabe mindst muligt affald. Derfor skal vi genbruge og genanvende vores affald.

#### Det skal I gøre:

1. Noter i skemaet 5 ting som, du kan finde i skraldespanden derhjemme.
2. Vurdér, om det kan genbruges eller genanvendes.
3. Tal med din sidemand om, hvad man kan lave eller opfinde ud af affald.
4. Tegn jeres 'opfindelse'.

Affald	Hvad er det lavet af? (f.eks. plastik, metal, papir, madrester, glas)	Kan det genbruges? (Ja/Nej)  Til hvad?	Kan det genanvendes? (Ja/Nej)  Til hvad?



## Opgave:

Elevark

### Byg en genbrugsbold

#### I får brug for:

- En gammel sok
- Fyld til genbrugsbolden (f.eks. stofrester, pladevat, plastposer, sammenkrøllet papir, tørre blade)
- Snor
- Kraftig tape

#### 1. Start med at svare på disse to spørgsmål:

*Hvad vil være godt som fyld i bolden?*

---

---

*Hvad duer ikke som fyld i bolden?*

---

---

#### 2. Lav bolden:

- Fyld sokken, og form den undervejs.
- Rul tape stramt rundt om bolden.
- Prøv eventuelt at give bolden et mønster.

#### 3. Svar på disse tre spørgsmål:

*Hvilke lege er vores genbrugsbold god til?*

---

---

*Hvilke lege duer vores genbrugsbold ikke til?*

---

---

*Hvordan skal bolden se ud, hvis den skal være let at finde i højt græs?*

---

---